

Aan de colleges van burgemeester en wethouders
van de 17 gemeenten in Zuid-Holland Zuid

Dordrecht, 28 september 2016

INFORMATIEBRIEF VAN HET DAGELIJKS BESTUUR

Betreft: informatiebrief wachtlijsten/wachttijden in de jeugdhulp in Zuid-Holland Zuid

Geachte leden van het college,

De afgelopen periode zijn er in de pers verschillende artikelen verschenen over wachtlijsten in de Jeugdhulp en bij Veilig Thuis. Ook vanuit verschillende gemeenten zijn hierover vragen gesteld. Middels deze informatiebrief geven we u inzicht in het begrip wachtlijst en de wijze waarop er mee wordt omgegaan door aanbieders, jeugdteams en de Serviceorganisatie Jeugd Zuid-Holland Zuid (Serviceorganisatie)

1. Inleiding

In de jeugdhulp is sprake van een zeer gedifferentieerd zorgaanbod waardoor niet kan worden gesproken over "één wachtlijst". De Serviceorganisatie sluit contracten die aanbieders de ruimte geven om in te spelen op de actuele zorgvraag. Aanbieders kunnen binnen de afgesproken budgetten zelf bepalen welke vormen van hulp ze inzetten. Als een budgetplafond is bereikt en een organisatie een cliëntenstop moet invoeren, dan bekijkt het expertiseteam van de Stichting Jeugdteams in individuele gevallen of er sprake is van noodzakelijke zorg en of deze zorg door een andere aanbieder geleverd kan worden.

De Serviceorganisatie kijkt of er nog voldoende andere aanbieders zijn die diezelfde zorg leveren. Wanneer dit niet het geval is, dan informeert de Serviceorganisatie het Algemeen Bestuur zodat die een besluit kan nemen over het eventueel inzetten van extra middelen. Voor het zomerreces van 2016 was sprake van een dergelijke situatie en is besloten tot een extra investering om specifieke problemen in de zorgmarkt op te lossen.

Belangrijk is hierbij te vermelden dat noodzakelijke niet uitstelbare zorg altijd wordt ingezet, ook als het budgetplafond is bereikt! Die noodzakelijkheid wordt bepaald door aanbieders, ouders, kind en Stichting Jeugdteams gezamenlijk. Zo garanderen we dat een kind altijd de voor hem/haar noodzakelijk jeugdhulp ontvangt.

2. Het begrip wachtlijst

Het begrip wachtlijst kent meerdere definities:

De Rijksoverheid geeft aan : *Wachten op (niet-acute) zorg is normaal en in principe ook niet zorgelijk. Zolang het niet leidt tot gezondheidsschade of onnodig lang werkverzuim.*

De wachttijden of wachtlijsten in zorginstellingen hangen af van de instelling en het soort zorg dat u zoekt.

In Nederland onderscheiden we twee hoofdsoorten wachtlijsten. Deze worden overigens beschreven als wachttijden:

A. Aanmeldingswachttijd

Het aantal weken tussen het moment dat een cliënt (of verwijzer) een eerste afspraak maakt bij een zorgaanbieder voor een intakegesprek (eerste zorgcontact), tot het moment dat de cliënt hiervoor terecht kan.

B. Behandelingswachttijd

Het aantal weken tussen de intake (moment van eerste zorgcontact tevens eindpunt aanmeldingswachttijd) en de start van de behandeling.

Naast definities zijn er ook algemeen geldende wachttijden die binnen de sectoren zijn vastgesteld en als aanvaardbaar gelden. Dit zijn de zogenaamde Treeknormen over maximaal aanvaardbare wachttijden:

- Wachttijd bij aanmelding: 4 weken
- Wachttijd bij beoordeling: 4 weken
- Wachttijd voor extramurale behandeling: 6 weken
- Wachttijd voor semimurale behandeling: 6 weken
- Wachttijd voor intramurale behandeling: 7 weken

Voor verschillende soorten behandelingen gelden verschillende maximaal aanvaardbare wachttijden. Daarnaast zijn er twee hoofdsoorten wachttijden. Dit betekent dat we niet kunnen spreken over één wachtlijst van een organisatie.

3. Hoe gaan we om met wachtlijsten?

De regio Zuid-Holland Zuid spant zich, samen met de jeugdhulpaanbieders, in om de zorg voor kinderen en jeugdigen goed te organiseren. We proberen daarbij de transformatiedoelstellingen te bereiken met een lager budget dan voorheen: zorg dicht bij huis, korter en meer ambulant. Een lager budget geeft uiteraard druk, waardoor er spanning zit op het enerzijds onmiddellijk bieden van elke vorm van hulp en anderzijds de opdracht om binnen budget te blijven. We zijn constant op zoek naar een evenwicht tussen die 2 uitersten.

Een consequentie van een krap budget is dat er wachtlijsten kunnen ontstaan en bij een aantal aanbieders een cliëntenstop wordt ingezet. In de sector van de jeugd geestelijke gezondheidszorg (jggz) zijn 55 aanbieders gecontracteerd, waarvan er momenteel 5 een cliëntenstop hebben. In het specifieke geval van Yulius hebben 35 cliënten een brief ontvangen over de cliëntenstop op de polikliniek Autisme. In de regio Zuid-Holland Zuid ontvangen ongeveer 8000 kinderen hulp in de JGGZ. Voor de betreffende kinderen en ouders is een cliëntenstop heel vervelend, maar gelukkig zijn dit uitzonderingen.

Aanbieders van zorg kennen overigens al jaren wachtlijsten en wachttijden. Dit was voor de transitie ook al zo. Door de al vele jaren aanhoudende bezuinigingen lopen die wachtlijsten nu wel op en lijkt de problematiek zwaarder te worden. Het op- en afschalen in de jeugdhulp verloopt mede daardoor minder goed dan voorzien. Het gevolg hiervan is dat het systeem van de jeugdhulp verstopt raakt en de druk verder toeneemt.

Naar aanleiding van deze toenemende druk heeft het Algemeen Bestuur voor de zomer besloten om ruimte te geven voor een extra investering van € 3,4 miljoen.

4. Welke maatregelen worden getroffen?

Met aanbieders hebben we contractueel vastgelegd wanneer een cliëntenstop wordt ingesteld en in aanloop naar een dergelijke stop hebben we actief contact met de betreffende aanbieder. We merken dat ouders/kinderen niet altijd goed geïnformeerd worden over een (dreigende) cliëntenstop, waardoor er onnodig gewacht wordt. We maken op dit moment met aanbieders afspraken over het traject in aanloop naar een cliëntenstop, zodat ouders/kinderen beter geïnformeerd worden en er eerder afspraken met andere jeugdhulpaanbieders gemaakt kunnen worden. De afspraak is dat aanbieders ons informeren wat ze aan wachtlijstbeheer doen als de wachttijden onaanvaardbaar oplopen.

Daarnaast zien we ook een relatie met de huidige (mogelijk scheve) historische verdeling van de middelen over de diverse aanbieders/sectoren. Deze verdeling is vooral gebaseerd op het verleden en staat niet altijd in verhouding met de actuele vraag. Met de aanbieders worden verdere afspraken gemaakt om vraag en aanbod beter op elkaar te laten aansluiten.

De transformatie van zorg is er op gericht om meer middelen naar de voorkant te brengen om zo de druk op de specialistische zorg te verlichten. Deze verschuiving van middelen kan echter ook (in eerste instantie) de druk op de specialistische zorg verhogen.

Met de inzet van innovatiemiddelen is aan de Stichting Jeugdteams de opdracht gegeven om in 2016 met de jeugdhulpaanbieders te komen tot een andere aanpak voor wachttijden en wachtlijsten. Het doel is om een beter (voorspellend) inzicht te krijgen in deze wachttijden/-lijsten en daar in samenwerking met de jeugdhulpaanbieders pro-actief op te kunnen handelen.

Wij verzoeken u deze brief ter informatie aan te bieden aan uw gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,
Het dagelijks bestuur van de Dienst Gezondheid & Jeugd.

De secretaris,

K.J. van Hengel

De voorzitter,

C.M.L. Lambrechts